چهره روز

طرح نظارتی ماه رمضان و نوروز۱۴۰۳ اعلام شد

طنین همتی| مدیر بازرسی و نظارت بر اصناف خراسان رضوی با اشاره به اجرای طرح نظارتی ماه رمضان و نوروز۱۴۰۳ در سه فازگفت: اهداف این طرح، عرضه بیست قلم کالای اساسی، حمایت از تولید کالای ایرانی، کاهش فاصله تولیدکننده تا مصرف کننده، توسعه فرصت های شغلی ویژه واحدهای تولیدی و توزیعی، ارائه کالا با قیمت و کیفیت مناسب با تخفیف مطلوب و نرخ کارشناسی، توزیع مراکز فروش و جلوگیری از تجمع در اماکن صنفی و نظارت بر رعایت کیفیت و قیمت عرضه محصولات در طول اجرای طرح بازارهای عرضه مستقیم کالاست.

محسن صیادی افزود: دراین طرح ویژه، مراکز عرضه مستقیم کالاهای اساسی شامل مرغ، گوشت قرمز، برنج، حبوبات، شیرولبنیات، میوه وتره بار، تخم مرغ، ماکارونی، رب گوجه فرنگی و روغن راه اندازی می شود.

به گفته وی فاز اول به نام طرح «پیشگیری» از ۱۵ دی تا ۱۵ بهمن ۱۴۰۲، فاز۲ به نام طرح «مجاوران» از ۲۰ تا ۲۵ اسفند ۱۴۰۲ و فاز۳ به نام طرح «زائران» از ۲۶ اسفند ۱۴۰۲ تا ۲۴ فروردین ۱۴۰۳ است.

مدیر بازرسی و نظارت بر اصناف استان افزود: همچنین طرح ویژه نظارتی ماه مبارک رمضان با عنوان «طرح ضیافت» در راستای بازرسی و نظارت ویژه در حوزه کالاهای اساسی و سلامت و امنیت غذایی در روزهای پیش از آغاز ماه مبارک رمضان تشدید می شود.

حمایت ظاهری، ورشکستگی واقعی

ناتوانی دانش‌بنیان‌ها برای بازپرداخت وام‌های حمایتی، یکی از دلایل ناگفته ورشکستگی آن‌ها در سال‌های اخیر است

مرتضی محمدپور

گزارش تحلیلی

نه فقط برای دانش بنیان ها بلکه برای هر کسب وکار نوپا و تازه‌کاری که مسیر خلق یک محصول جدید را در پیش می‌گیرد، بهره مندی از مشوق های اقتصادی به ویژه تسهیلات بانکی یک فرصت ارزشمند است. حالا این را بگذارید کنار صدها چالش ریز و درشت دیگر همچون کاغذبازی های طاقت فرسای اداری، قوانین مالیاتی جدید و کمبودهای زیرساختی مثل چالش در تأمین آب، برق وگازکه در نهایت، وام‌های بانکی را برای هر کسب وکاری به یک ضرورت حیاتی تبدیل می‌کند. این روزها هم تعاریف پرآب و تاب از اعطای وام‌های تشویقی به شرکت های دانش بنیان، نقل محافل اقتصادی است و زیاد پیش می آید که ذکر مجموع اعتبار تخصیص یافته به حوزه تسهیلات کارآفرینی، بخش محوری سخنرانی های مسئولان باشد. با این حال، مدیران عامل چند شرکت دانش بنیان در مصاحبه با ما از زاویه دیگری به موضوع نگاه می‌کنند و صحبت هایشان پرده از حقایق ناگفته ای برمی دارد.

تبعات زیان‌بار وام‌های حمایتی

اصل موضوع صحبتمان درباره صنایع کوچک و متوسط است، چون این دو بخش با هم ۶۷ درصد از اشتغال استان و بیش از ۹۶ درصد صنایع خراسان رضوی را دربرمی‌گیرند و این درحالی است که سرمایه‌گذاری برای ایجاد واحدهای کوچک و متوسط فقط ۴۲ درصد از بازار سرمایه استان را شامل می شود که این یعنی نیاز مبرم به حمایت از سرمایه درگردش با وجود نقش تعیین‌کننده در ثبات اقتصادی و رشد تولید. این طور هم نیست که از این واحدها حمایت نشود بلکه اصل بحث درباره دردسرهایی است که وام های خرد و متوسط برای شرکت های دانش بنیان ایجاد می کند و می توان با تدابیر مختلفی، پیامدهای منفی این تسهیلات را کمتر کرد.

بنابر جدیدترین گزارش‌ها، صندوق نوآوری و شکوفایی خراسان رضوی تا ابتدای دی‌ماه بیش از ۴۶۰۹ فقره سرمایه‌گذاری، ضمانت‌نامه، مشارکت در طرح و تسهیلات به ارزش تقریبی ۸ هزار میلیارد ریال اعطا کرده که به نظر خبر خوبی است اما فقط تخصیص بودجه و اعطای تسهیلات نمی تواند شرط لازم و کافی برای رونق تولید باشد و باید دید پس از ارائه وام، سرنوشت دانش بنیان ها چگونه می شود.

تسهیلات ثابت، سود رو به افزایش

جزئیات این وام های حمایتی را از محمدرضا بهمنش، مدیر یک واحد صنعتی فراوری و بسته بندی خشکبار، سؤال کردیم. وی تأکید کرد که تا پیش از این، صندوق نوآوری و شکوفایی به عنوان بازوی اقتصادی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری، یکی از اصلی ترین مراجع حمایت از دانش بنیان ها به شمار می رفت که تسهیلات کم بهره با نرخ بازپرداخت نسبتا پایین به واحدهای صنعتی ارائه می داد و از این نظر، دیگر نیاز نبود کارآفرین ها زیر بار وام های بانکی بروند اما مصوبه شورای پول و اعتبار و صدور مجوز برای افزایش سود بانکی باعث شده تا حتی برای این وام های خاص نیز نرخ بهره از ۱۱ به ۱۶ درصد برسد. وی افزود: هیچ‌کس منکر فواید استفاده از تسهیلات این صندوق نیست زیرا هنوز هم سود وام گرفتن از آن ۷ درصد کمتر از سود بانکی است. با این حال، چالش اصلی مربوط به ارزش کلی این وام هاست که با وجود افزایش بهره بانکی همچنان ثابت مانده و به عبارت دیگر، دانش بنیان هایی که این روزها هزینه هایشان به صورت تصاعدی در حال افزایش است، ناچارند تا همان تسهیلات قبلی را با نرخ سود بانکی بالاتری دریافت کنند.

ضمانت وام به قیمت تضمین ورشکستگی

یک ایراد دیگر این وام ها مربوط به فرایندی است که پیش پای دانش بنیان ها گذاشته شده تا از پیچ و خم آن بگذرند و به تسهیلاتی دسترسی پیدا کنند که حتی اطمینان کامل از بازپرداخت آن را هم ندارند. مریم امام‌پور، مدیر شرکت تولید تجهیزات گلخانه‌ای هوشمند، با اشاره به این موضوع بیان کرد: طبق روال، باید ابتدا درخواست وام را در سامانه ثبت کنیم تا بعد از کارشناسی، صندوق به میدان بیاید و گردش مالی شرکت را ارزیابی کند. پس از این، نوبت به تأمین تضامین می رسد که همین جا خیلی از شرکت های نوپا زمین‌گیر می شوند زیرا ضامن هایی که صندوق مطالبه می‌کند، هیچ تفاوتی با ضامن های موردنیاز برای وام های بانکی ندارد و به همین دلیل، هرکس در تأمین وثیقه ها مشکل داشته باشد، از اساس باید از تسهیلات حمایتی چشم پوشی کند. به گفته وی، با وجود محدودیت فضا در پارک علم و فناوری خراسان، دانش بنیان های زیادی به دنبال تأمین زمین یا ساختمانی هستند که بتوانند کسب وکارشان را در آن برپا کنند. در این شرایط، صندوق نوآوری و شکوفایی تسهیلات ۵ میلیارد ریالی با سود ۱۶ درصد اعطا می‌کند که مخصوص اجاره زمین است اما برای وثیقه این وام، دانش بنیان های متقاضی مکلف به تأمین سند ملکی رسمی و ارائه گواهی فروش هستند و بر همین اساس، صنایع کوچک و متوسط که حداقل فروش موردنظر صندوق را نداشته باشند، بلافاصله حذف می شوند.

غبار بی‌تدبیری در تنفس اقساط

تنفس در بازپرداخت، موضوعی است که شاید در انواع و اقسام مختلف تسهیلات بانکی بتواند دست وام‌گیرنده را برای بازپرداخت اقساط باز بگذارد اما برای گره‌گشایی از شرکت های دانش بنیانی که برای شروع رسمی کار خود نیازمند تسهیلات و حمایت نقدی هستند، تنفس می تواند خیلی مهم‌تر و حتی حیاتی باشد. با این حال، بعد از اینکه واحدهای تولیدی موفق به‌گذراندن هفت خوان دریافت وام از صندوق نوآوری و شکوفایی می شوند، با دوره تنفس حداقل شش ماهه و حداکثر یک ساله روبه رو می شوند که نه تنها گره از کارشان باز نمی‌کند، بلکه بیم فرارسیدن قریب‌الوقوع موعد اقساط فقط غمی بر غم هایشان می افزاید.

سیدمیثم کهربایی، مدیرعامل یک شرکت چاپ و تولید کتیبه و پرده نوشته، در این باره گفت: از نظر فنی، موعد سودآوری یک کسب وکار دانش بنیان چیزی حدود دو تا پنج سال است؛ به این معنا که باید دو تا پنج سال از سرمایه اولیه خرج کنید تا با رفع تدریجی ایرادها و در شرایط ایده‌آل به سودآوری برسید. در این شرایط، یک شرکت دانش بنیان تازه‌کار و نوپا که بخواهد از تسهیلات صندوق نوآوری استفاده کند، اگر شانس بیاورد و از تنفس یک ساله در بازپرداخت برخوردار شود، باید دقیقا از زمانی که وام را در چرخه کار قرار داده، این نگرانی را داشته باشد که اقساط را چطور تأمین خواهد کرد. این چیزها باعث می شود ریسک کار افزایش پیدا کند. مدیران صندوق باید برای خودشان روشن کنند که چه هدفی را برای اعطای وام دنبال می‌کنند؟ اگر به دنبال کارگشایی هستند، باید بدانند این هانه تنها کارگشایی نیست، بلکه گره تازه و دغدغه جدیدی بر مشکلات واحدهای نوپا اضافه می‌کند.

شرکت‌های صوری، حاصل سخت‌گیری صندوق

«شرکت های زیادی می شناسم که فقط عنوان دانش‌بنیان را یدک می‌کشند اما مواد اولیه را از بازار تهیه و انبار می‌کنند تا پس از افزایش قیمت، دوباره به بازار تزریق کنند و سود به جیب بزنند.» این جملات، حقیقت ناگفته ای از زبان محسن یادگاری، مدیر یک شرکت تولید پارچه و منسوجات بود که در بخش محوری سخنان خود تأکید داشت ماهیت کار دانش‌بنیان باعث افزایش ناخواسته قیمت تمام‌شده محصول می شود و در این شرایط، حمایت نقدی خیلی تعیین‌کننده و حیاتی است.

وی افزود: ذات کار ما این است که به دلیل استفاده از یک فناوری پیش‌رو، قیمت تمام‌شده پارچه پنبه‌ای ما بیشتر از نمونه های تولید سنتی است. در این شرایط، پیداکردن مشتری به یک مأموریت پیچیده و حساس تبدیل می شود و شرکت باید به طور پیوسته متمرکز بر این موضوع باشد اما وقتی شرایطی ایجاد شد که تأمین بدیهی ترین پیش نیازهای تولید و سرمایه درگردش هم در هاله ای از ابهام قرار گرفت، بدیهی است دانش‌بنیان های پوششی ایجاد شوند و وام را بگیرند، جنسی را احتکار کنند، آن را در بازار بچرخانند و با سودش بازپرداخت اقساط را بدهند.

سوختِ سهمیه آزاد

بررسی سیاست های دولت در حوزه انرژی و سرنوشت قیمت بنزین

مسعود سلطانی

گزارش تحلیلی

وزارت نفت دیروز اعلام کرد که به منظور جلوگیری از قاچاق سوخت، سهمیه بنزین آزاد (۳ هزار تومانی) درکارت های سوخت از ۱۵۰ لیتر به ۱۰۰ لیتر در ماه کاهش پیدا می‌کند. البته سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی همان ۶۰ لیتر در ماه خواهد بود و تغییر نمی‌کند. ازاین رو، امکان ذخیره سهمیه های بنزین ۱۵۰۰ تومانی درکارت های سوخت بیش از ۳۶۰ لیتر وجود ندارد و اگر کارت سوختی به این میزان سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی داشته باشد، سهمیه جدید به این کارت در ماه های آتی واریز نخواهد شد.

البته این تغییرات در نوع تخصیص سهمیه بنزین توسط وزارت نفت اعلام و اعمال شده است. این طور به نظر می رسد که دولت و مجلس در آن دخالتی نداشته اند. اما آیا این تصمیمات، آخرین تغییرات در زمینه قیمت و سهمیه بنزین خواهد بود؟

چرا سهمیه تغییر کرد؟

از همان سال ۹۸ تاکنون هرساله بیش از ۴۰ درصد تورم را تجربه کرده ایم. قیمت همه چیز حتی آب در این چهار سال حداقل چهار برابر شده است، اما نرخ بنزین ثابت مانده است. همین موضوع باعث شده که‌گمانه زنی هایی درباره افزایش قیمت بنزین در جامعه مطرح شود و مسئولان دولتی نیز برای پاسخ به این نگرانی ها از ابتدای سال تاکنون بارها و بارها هرگونه تغییر در قیمت بنزین را تکذیب کرده اند. با این حال اکنون وزارت نفت برای جلوگیری از قاچاق بیشتر بنزین به‌کشور، اقدام به‌کاهش سهمیه بنزین آزاد کرده است. قیمت بنزین درکشورهای منطقه اختلاف معناداری با نرخ بنزین آزاد در ایران دارد. بنزین در پاکستان لیتری ۵۹ هزار تومان است. در افغانستان ۳۷ هزارتومان و در امارات متحده عربی ۳۳ هزار تومان است.

اگر نگاهی به آمار مصرف سرانه بنزین درکشور بیندازیم، متوجه می شویم که مصرف بنزین در استان های هم مرز با پاکستان، افغانستان و امارات به طور محسوسی بیشتر است و این مؤید قاچاق سوخت از این استان ها به‌کشورهای همسایه است. بیشترین سرانه مصرف بنزین در ایران مربوط به هرمزگان با ۵۷۳ لیتر و در سیستان و بلوچستان با ۴۵۴ لیتر به ازای هر نفر در سال است. درواقع این استان ها دروازه های قاچاق بنزین به خارج ازکشور هستند.

مقصر مصرف سوخت

واضح است که بنزین یک سرمایه ملی است و باید برای جلوگیری از قاچاقش فکری کرد. به عنوان مثال همین اقدام دیروز وزارت نفت در زمینه کاهش سهمیه بنزین ۳ هزار تومانی اقدام معقولی بود. اما چالش های حوزه انرژی در ایران فقط محدود به قاچاق نیست. امسال نسبت به سال قبل مصرف بنزین روزانه ۱۳ درصد افزایش پیدا کرده است.

این در حالی است که ظرفیت تولید بنزین در این مدت افزایش پیدا نکرده است و همچنان ظرفیت تولید بنزین درکشور روزانه ۱۰۰ تا ۱۱۵ میلیون لیتر و مصرف هم چیزی حدود ۱۱۰ تا ۱۱۵ میلیون لیتر است. در روزهای سرد سال یا در ایام مسافرت های جاده ای مصرف ۱۳۰ تا ۱۴۰ میلیون لیتر است. از این رو در زمستان امسال دولت حتی مجبور به واردات بنزین نیز شد.

این در حالی است که اگر مصرف بنزین درکشور کاهش پیدا کند، امکان صادرات این فراورده نفتی وکسب درآمدهای ارزی برای ایران وجود دارد. اما چالش اصلی درباره مصرف سوخت درکشور خودروهای فرسوده و ناکارآمد داخلی هستند. این موضوع سال گذشته منجر به واکنش سردار تیمور حسینی، جانشین رئیس پلیس راهور، نیز شد. اوگفت: با یک حساب دودو تا چهارتا، ایران خودرو و سایپا اگر تعطیل شوند، ما با واردات خودرو و صرفه جویی در مصرف سوخت حقوق تمام کارکنان آن را می دهیم.»

دولت برای بنزین به مردم یارانه می‌دهد؟

طبق آمار مرکز پژوهش های مجلس ۵۰ درصد مردم خودرو ندارند. از این رو برخی کارشناسان پیشنهاد داده اند که سهمیه بنزین به هرکد ملی تعلق بگیرد تا کسانی که خودرو ندارند از این یارانه استفاده کنند. در سال ۹۸ نیز یکی از استدلال های کارشناسان همین بود، اینکه کسانی که صاحب خودرو هستند از یارانه پنهان انرژی استفاده می‌کنند.

این در حالی است که بررسی صورت های مالی پالایشگاه ها نشان می دهد که قیمت تمام شده تولید هر لیتر بنزین امسال حدود ۱۳۰۰ تومان است. البته این قیمت بدون درنظر گرفتن قیمت ماده اولیه آن یعنی نفت است. یک رویکرد این است که دولت برای بنزین، یارانه ای به مردم نمی دهد چراکه طبق اصل ۴۵ قانون اساسی، نفت، ملی است و دولت باید هزینه فراوری و انتقال آن به جایگاه های سوخت را از مردم بگیرد. با درنظر گرفتن این اصل، دولت بابت بنزین یارانه ای به مردم نمی دهد. رویکرد دیگر این است که بنزین باید به قیمت جهانی به مردم فروخته شود تا هم از قاچاقش جلوگیری شود و هم دولت با درآمد آن کیفیت جاده ها و صنعت خودروسازی را بهبود ببخشد.

با این حال واضح به نظر می رسد که دولت با توجه به شرایط تورمی حاکم بر اقتصاد ایران و همین طور پیش بینی های معتبر درباره تورم ۴۰ درصدی و بیشتر در سال آینده، دست به تغییر نرخ بنزین نخواهد زد و فقط سیاست هایی را برای کنترل قاچاق سوخت اجرا خواهد کرد تا مجبور به واردات گسترده بنزین نشود.

عکس: میلاد سمنگانی| شهرآرا

خبر چین

رتبه دوم استان در طرح نوسازی مسکن در بافت فرسوده

ایرنا: مدیرکل راه وشهرسازی خراسان رضوی گفت: این استان در برنامه دوساله طرح نوسازی مسکن در بافت های فرسوده شهری، ۸۶ درصد از برنامه ابلاغی را محقق کرده و با ثبت بیش از ۲۴ هزار واحد مسکونی در سامانه ستاد ملی، رتبه دوم کشوری راکسب کرده است.

وحید داعی افزود: پیش بینی می شود با عملیاتی کردن بسته های تشویقی توسط شهرداری ها و اطلاع رسانی عمومی، تا پایان امسال ۱۰۰ درصد تعهدات دوساله برنامه نوسازی مسکن بازآفرینی شهری در استان محقق شود.

نرخ پایه گمرکی، صادرکنندگان زعفران را بدهکار کرد

شهرآرانیوز: رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران گفت که صادرکنندگان زعفران به دلیل تفاوت در نرخ پایه گمرکی از سال ۹۷ بدهکار و مشمول جرائمی هستند. صادرکننده، زعفران را به ۵۰۰ تا ۷۰۰ دلار صادر کرده است، ولی نرخ پایه گمرکی، چون بالای ۱۲۰۰ تا ۱۶۰۰ دلار بوده، بانک مرکزی نرخ پایه گمرکی را از صادرکننده مطالبه می‌کند، در حالی که صادرکننده ما زعفرانش را ۴۰ تا ۶۰ درصد زیر نرخ پایه گمرکی فروخته و این اختلاف به وجود آمده است که امیدواریم این موضوع هم درکنار حذف تعرفه گمرکی از محصول زعفران قرار بگیرد.

ثبت نام جدید خودروهای وارداتی به زودی

اقتصادآنلاین: رئیس کل سازمان توسعه تجارت گفت: متقاضیان خودروهای وارداتی در سامانه ترجیح می دهند که خودروهای غیرچینی انتخاب کنند و این باعث شده که روند انتخاب خودرو طولانی مدت شود.

به گفته مهدی ضیغمی، سامانه برای ثبت نام جدید خودروهای وارداتی مازاد باز می شود. وی افزود: واردات خودرو در حوزه عادی در حال انجام است و به لحاظ تعداد واردات و همچنین تعیین تکلیفی که‌گفته شده است، کار انجام خواهد شد. وقفه ای در تأمین ارز وجود داشت که با همکاری بانک مرکزی در دی ماه عدد درخور توجهی ارز تخصیص داده شد.

عدد خبر

۳۰۵ هزار تومان

ایلنا: مبلغ بیمه تکمیلی برای بازنشستگان در قرارداد جدید ۳۰۵ هزار تومان برای هر نفر به صورت ماهانه تعیین شده است که ۵۰ درصد آن توسط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد. این قرارداد از اول آذرماه امسال آغاز شده و تا پایان آبان ماه سال آینده ادامه خواهد داشت.

۶۰۰۰ واحد

شهرآرانیوز: دیروز روند نزولی بورس ادامه یافت. شاخص اصلی بازار طی معاملات دیروز با افت بیش از ۶ هزار واحدی معادل ۰.۳۱ درصد روبه‌رو شد و تا ارتفاع ۲ میلیون و ۱۴۶ هزار واحد نزول کرد. شاخص کل هم‌وزن و شاخص فرابورس نیز درنتیجه این افت، کاهش یافته و به‌ترتیب ۴۵۳۰ واحد و ۱۴۷ واحد نسبت به روز گذشته ارتفاع خود را از دست داد.

دخل و خرج

پاسخ به سؤالات روابط کار

وظایف کارفرما درباره مرخصی های استفاده نشده کارگران در طی سال به چه صورت است؟

میزان مرخصی استحقاقی که کارگر می تواند هر سال برای سنوات بعد ذخیره کند ۹ روز است. در قرارداد کار مدت موقت چنانچه در انقضای مدت هر قرارداد بین طرفین تسویه حساب و سنوات خدمت کارگر پرداخت شود و متعاقب آن تجدید قرارداد به عمل آید، کارفرما مکلف است در پایان هر قرارداد مزد و مزایای تمام مرخصی استفاده نشده کارگر را تأدیه کند.

آیا کارفرما در پایان قرارداد مدت موقت در صورت استفاده نکردن کارکنان از مرخصی استحقاقی مکلف است کل مرخصی استفاده نشده را بازخرید کند؟

در قراردادهای کار با مدت موقت که در خاتمه قرارداد بین طرفین تسویه حساب قطعی شده و مطالبات کارگر ازجمله سنوات خدمت به وی پرداخت می شود، در این زمینه باید حق السعی همه مرخصی های استحقاقی استفاده نشده او نیز محاسبه و تأدیه شود.

وضعیت کارگری که با قرارداد موقت مشغول به کار بوده و در پایان قرارداد تسویه حساب کلی کرده است، در انعقاد قرارداد دوباره با همان کارگاه و در سال جدید چگونه است؟

در قراردادهای کار با مدت موقت وقتی بعد از انقضای قرارداد بین طرفین تسویه حساب قطعی انجام می شود و مطالبات کارگر ازجمله سنوات خدمت وی پرداخت می‌شود، انعقاد قرارداد جدید برای ادامه همکاری تابع شرایط و تعهدات متقابل خواهد بود که کارگر و کارفرما با رعایت حداقل های قانونی ازجمله مصوبات مزدی شورای عالی کار روی آن به توافق می رسند. به این ترتیب کارگری که در پایان سال ۱۴۰۲ به رابطه قراردادی خود با کارفرما خاتمه دهد، مزد وی در قرارداد کاری که برای سال ۱۴۰۳ منعقد می شود با توافق فی ما بین تعیین می شود مشروط بر آنکه از حداقل مزد امسال مصوب شورای عالی کار کمتر نباشد.